УДК 634.23:631.96
С. І. ОРАТІВСЬКИЙ, науковий співробітник
Інститут сільського господарства Карпатського регіону НААН

ВПЛИВ КОНСТРУКЦІЇ НАСАДЖЕНЬ НА ВРОЖАЙНІСТЬ ТА ТОВАРНІ ЯКОСТІ ПЛОДІВ ЧЕРЕШНІ

Подано результати досліджень впливу сорту, підщепи та форми крони на товарні якості плодів та врожайність черешні.

Ключові слова: *конструкція насаджень, сорт, черешня, форма крони, підщепа.*

Серед кісточкових порід черешня - улюблені ягоди раннього строку достигання. Свіжі плоди черешні можна споживати протягом 2,5 міс., з них також виготовляють компоти, варення, сухофрукти [1].

Підщепа і сорт виступають єдиним елементом основних засобів виробництва, а конструкція (тип, модель) сучасного інтенсивного насадження має відповідати екологічним умовам району і технології вирощування та забезпечувати високу врожайність і товарну якість плодів [2].

Цінність плодів характеризується їхньою товарною якістю і вмістом хімічних речовин [4]. Якість плодів включає багато складових, у першу чергу зовнішній вигляд, форму, консистенцію м'якоті, здатність до зберігання та перероблення, смак, аромат [3].

Основними проблемами при вирощуванні плодів черешні є велика сила росту дерев, що зумовлює значні витрати праці на їх обрізування та збирання врожаю. Актуальним для черешні залишається добір високозимостійких слаборослих сортів та підщеп, забезпечення належного агротехнічного догляду, що сприяє високій

© Оратівський С. І., 2013
Передгірне та гірське землеробство і тваринництво. 2013. Вип. 55 (II).

продуктивності та довговічності дерев [1].

Дослідження проводили в лабораторії садівництва Інституту сільського господарства Карпатського регіону НААН, метою їх було встановити вплив конструкції насаджень на врожайність та товарні якості плодів черешні. Ґрунт дослідної ділянки - чорнозем опідзолений легкосуглинковий малогумусний на лесі з середнім рівнем забезпеченості рухомими формами фосфору і калію. Вміст ґумусу в пласті 0–40 см - 1,55–1,79 %.

Об'єктами досліджень є сорти черешні Ніжність, Дончанка та підщепи ВСЛ-2, Л-2, антипка. Дерева висаджено за схемою 5 х 3 та 4 х 2,5 м. Форма крони веретеноподібна, округла і сплощена. Кількість облікових дерев у кожному варіанті - 15, повторність триразова. Обліки та спостереження проводили згідно із загальноприйнятою методикою сортовивчення плодових, ягідних і горіхоплідних культур [5].

Ми встановили, що на врожайність черешні в умовах Львівщини впливають такі фактори: помологічний сорт - 34 %, підщепа - 18 %, взаємодія підщепи та форми крони - 16 %, взаємодія помологічного сорту, підщепи та форми крони - 15 %, форма крони - 6 %, взаємодія помологічного сорту та підщепи - 7 %, взаємодія сорту та форми крони - 4 % (рис. 1).

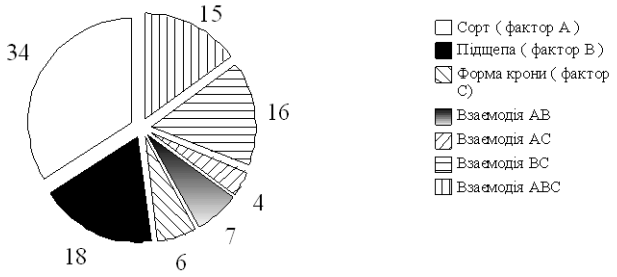

НІР загальне 7,63

Рис. 1. Вплив сорту, підщепи та форми крони на врожайність черешні, %

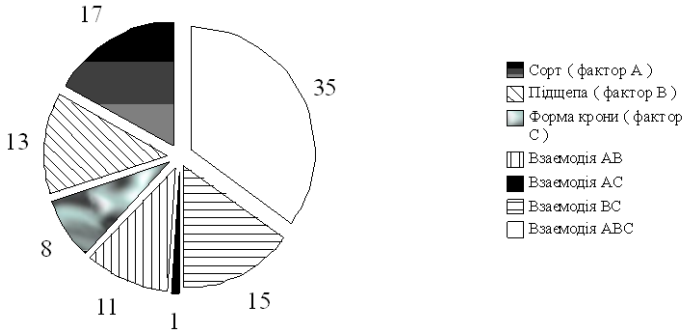

НІР загальне 4,72

Рис. 2. Вплив сорту, підщепи та форми крони на товарні якості черешні, %

Також ми встановили вплив конструкції насаджень на товарні якості плодів черешні (рис. 2.). Так, на масу ягід черешні найбільший вплив мали такі фактори: помологічний сорт - 17 %, підщепа - 13 %, форма крони - 8 %, взаємодія сорту та підщепи - 11 %, сорту та форми крони - 1 %, підщепи та форми крони - 15 %, сорту, підщепи та форми крони - 35 %.

Висновок. На врожайність і товарні якості плодів черешні впливає комплекс факторів, врахувавши які при закладанні промислових насаджень, можна отримувати стабільні врожаї з високими товарними якостями.

Література

1. Кіщак О. А. Черешня // Дім, сад, город. – К. : Дім, сад, город, 2005. – 4 с.

2. Кондратенко П. В. Основи сортової агротехніки яблуні / П. В. Кондратенко, В. М. Жук, І. К. Омельченко // Садівництво. – 2008. - Вип. 60. - С. 5–19.

3. Кондратенко П. В. Залежність вмісту аскорбінової кислоти в ягодах чорної смородини від метеорологічних умов вирощування / П. В. Кондратенко, Л. М. Шевчук // Садівництво. - 2004. - Вип. 57. - С. 380–384.

4. Найченко В. М. Залежність деяких показників якості плодів сливи та чорної смородини від погодних умов / В. М. Найченко // Садівництво. – 2002. - Вип. 49. - С. 147–153.

5. Программа и методика сортоизучения плодовых, ягодных и орехоплодных культур / под общ. ред. Е. Н. Седова. – Орел : Изд-во ВНИИСПК, 1999. - 608 с.